

SPORTNOTA LANSINGERLAND 2014-2018

Afdeling: Team Economie, Onderwijs & Sport

Datum: 10 december 2013

Corsanummer: T13.16623

Inhoudsopgave

1	Managementsamenvatting	3
2	Inleiding	5
2.1	Het belang van sporten en bewegen	5
2.2	Leeswijzer	6
3	De rol van de gemeente op het gebied van sport en bewegen	7
3.1	Wat zijn de wettelijke taken?	7
3.2	Welke taken nemen we op ons?	8
3.2.1	Welke sporten vinden we belangrijk?	8
3.2.2	Breedtesport en topsport	9
3.2.3	Stimuleren van sport en bewegen	10
3.3	Wat is onze doelstelling?	11
4	Faciliteren van sporten en bewegen (accommodaties)	12
4.1	Behoeftte aan accommodaties	12
4.1.1	Kwalitatief: kwaliteitsnormen	12
4.1.2	Kwantitatief I: aantal accommodaties	13
4.2	Toekomstige behoefte aan sportaccommodaties	13
4.3	Exploitatie, beheer en onderhoud	14
4.3.1	Overzicht van de exploitatie in 2014	14
5	Stimuleren van sporten en bewegen	16
5.1	De rol van sportverenigingen	16
5.2	Verlenen van subsidies voor het realiseren van sportdoelstellingen	17
5.2.1	Nieuw algemeen subsidiebeleid gemeente Lansingerland	17
5.2.2	Uitwerking van het nieuwe beleid in subsidiebeleidsregels	17
5.2.3	Subsidieplafonds	18
5.2.4	Gevolgen van de verandering in het subsidiebeleid	18
5.3	Stimuleren van sport en bewegen: focus op doelgroepen	19
5.4	Doelgroep 1: Jeugd	19
5.4.1	Wat gaan we doen?	20
5.5	Doelgroep 2: Senioren	21
5.5.1	Wat gaan we doen?	22
5.6	Doelgroep 3: Kwetsbare groepen	22
5.6.1	Wat gaan we doen?	23
6	Sport en andere beleidsterreinen	24
6.1	Sport en openbare ruimte	24
6.1.1	Bevorderen van sporten in de openbare ruimte	25
6.1.2	Bevorderen van (functioneel) bewegen in de openbare ruimte	25
6.1.3	Afweging belangen	25
6.1.4	Wat gaan we doen?	26
6.2	Speelplaatsenbeleid	26
6.3	Alcohol & sport	26
6.3.1	Wat gaan we doen?	27
7	Financiën	28
7.1	Sportaccommodaties	28
7.2	Sportstimulering	28
	Bijlagen	30
	Bijlage 1: Definitie(s) sport & bewegen	31
	Bijlage 2: Overzicht sportaccommodaties	32
	Bijlage 3: Analyse sportaccommodatiebehoefte	35
	Bijlage 4: Overzicht speelplaatsen in de gemeente Lansingerland	37

1 Managementsamenvatting

Sportnota Lansingerland 2014-2018

De gemeente Lansingerland ziet sporten en bewegen als essentiële zaken voor een fysiek en sociaal gezonde samenleving. Daarom ook zien we voor onszelf een taak op het gebied van het faciliteren en stimuleren van sport en bewegen in onze gemeente. Deze Sportnota Lansingerland 2014-2018 geeft een kader voor de wijze waarop we deze taak willen invullen.

Wat is de rol van de gemeente Lansingerland op het gebied van sport en bewegen?

In Lansingerland bestaat de mogelijkheid om diverse sporten uit te oefenen. Hiervoor zijn vele sportaccommodaties en verenigingen beschikbaar. Wij kiezen ervoor om ons bij het sportbeleid te richten op de breedtesport. Ten aanzien van topsport en beroepssport zien we geen gemeentelijke taak. We laten dit over aan organisaties zoals het NOC*NSF.

We staan positief tegenover elke vorm van sporten en bewegen (zowel georganiseerd als ongeorganiseerd), mits de openbare orde niet in het geding komt en mits de principes van Fair Play worden nageleefd. Dit wil echter niet zeggen dat we overal (financieel) aan bijdragen. Mede door de financiële situatie van onze gemeente, is onze inzet om het bestaande aanbod van sport- en beweegvoorzieningen op een goed niveau te houden. De aanwezigheid van het Meerjaren Investerings Programma (MIP) en de vastgestelde Beheerplannen garandeert dat we deze verantwoordelijkheid goed kunnen invullen.

We zien als een vaststaand feit dat we bij de uitvoering van het sportbeleid binnen de in de begroting gestelde kaders blijven. De consequentie hiervan is dat we voor onszelf geen rol zien bij de realisatie van nieuwe voorzieningen of ten aanzien van uitbreiding van bestaande voorzieningen. Financiële ondersteuning van dergelijke initiatieven zal niet mogelijk zijn.

Een andere taak die we hebben is het stimuleren van mensen om te gaan sporten en bewegen. Hierbij treden we op als regiegemeente: externe partners houden zich bezig met het uitvoeren van de door ons gestelde doelen en uitgangspunten op het gebied van sportstimulering. Ons subsidiebeleid is hierbij een instrument. Ook kunnen we voorlopig nog een beroep doen op de combinatiefunctionarissen.

De gemeentelijke sportdoelstelling voor 2014-2018 luidt: *‘Uit het oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Lansingerland binnen de aanwezige financiële kaders het mogelijk maken en bevorderen dat zoveel mogelijk inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen doen’.*

Faciliteren van sporten en bewegen (accommodaties)

Accommodaties zijn een belangrijk voorwaardenscheppend middel voor de doelstellingen van het sportbeleid. De gemeente speelt in dit onderdeel van het sport(accommodatie)beleid een faciliterende rol. Kwalitatief beschikken we over goede sportaccommodaties. Ze voldoen aan alle relevante eisen voor het beoefenen van sport. Ook kwantitatief scoren we goed, De hoeveelheid sportaccommodaties in onze gemeente ligt fors hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit is een logisch gevolg van het feit dat Lansingerland een fusiegemeente is met veel kinderen.

Op de middellange termijn verwachten we geen serieuze capaciteitsproblemen. Gezien de financiële situatie van de gemeente is dat een goede zaak, want verzoeken om uitbreiding zullen we in de praktijk niet (financieel) kunnen ondersteunen.

In het tweede kwartaal van 2014 verrichten we onderzoek naar de huidige stand van zaken van de exploitatie van onze sportaccommodaties. Hierbij geven we o.a. een overzicht van mogelijke maatregelen waardoor de exploitatie en/of de financiële kaders van deze exploitatie verder geoptimaliseerd kan worden. Hierbij zullen we onder meer ingaan op de mogelijkheden tot het oprichten van een Sportbedrijf.

Stimuleren van sport en bewegen

Sportstimulering is een belangrijk instrument dat we inzetten om onze doelstellingen op het gebied van sport en bewegen te realiseren. We gebruiken met name het subsidiebeleid om hier invulling aan te geven. Subsiëring kan plaatsvinden via het subsidiebeleid Maatschappelijke Ondersteuning ('WMO-subsidies'), maar ook kunnen 'sportsubsidies' verstrekt worden voor breedtesportactiviteiten. Ook sportverenigingen kunnen deze subsidies aanvragen en hiermee mogelijk toch in aanmerking komen voor subsidies die een alternatief kunnen vormen voor de wegvallende jeugdledensubsidie.

We geven in ons sport- en beweegbeleid extra aandacht aan drie doelgroepen: Jeugd, Senioren en Kwetsbare groepen. Onder kwetsbare groepen verstaan we mensen met een handicap, chronisch zieken, mensen met een laag inkomen en mensen die in een sociaal isolement leven. Bijvoorbeeld de invoering van het Jeugdsportfonds draagt bij aan de verbetering van de positie van deze groep.

Voor een succesvolle invulling van sportstimulering en doelgroepenbeleid rekenen we op de medewerking van sportverenigingen. Hiervoor hebben we sterke verenigingen nodig met een goede organisatie, actuele kennis en een stevig vrijwilligersapparaat. In Lansingerland is sprake van een situatie waarin de verenigingen en de sportkoepels krachtig genoeg zijn om die rol op te pakken.

Sport en andere beleidsterreinen

Sport heeft veel raakvlakken met andere beleidsterreinen, zoals de WMO, jeugdbeleid en ouderenbeleid. Er is sprake van een aantal beleidsterreinen, waar sport en bewegen wel een (belangrijk) facet is, maar niet de boventoon voert. Dit geldt voor het beleid op het gebied van de ruimtelijke ordening. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte bekijken we hoe sporten en bewegen zoveel mogelijk kan worden bevorderd, zonder daarbij andere functies in de openbare ruimte onmogelijk te maken.

Er is ook een relatie tussen sportbeleid en speelbeleid. Lansingerland is rijk aan voorzieningen op het gebied van spelen en ontmoeten. Hierbij is sprake van een grote variatie in soort speelruimten en soort speeltoestellen.

Tot slot zetten we in op het terugdringen van het alcoholgebruik bij sportverenigingen en het tot nul reduceren van het gebruik van alcohol door de jeugd onder de 16 jaar (na 1 januari 2014; 18 jaar).

2 Inleiding

2.1 Het belang van sporten en bewegen

Sporten en bewegen zijn essentiële zaken voor een fysiek en sociaal gezonde samenleving. Sport bevordert de sociale vaardigheden en houding. Na het gezin en school is sport het derde opvoedingsmilieu. Naast deze opvoedkundige waarden leveren sport en bewegen ook een grote bijdrage aan de (volks)gezondheid, zowel preventief als genezend.

Daarnaast kunnen sporten en bewegen een positieve bijdrage leveren aan de maatschappelijke verbondenheid. Het biedt kansen voor uiteenlopende groepen van mensen om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en op deze manier een positie in de samenleving in te nemen. We hebben het dan over termen als zelfredzaamheid, zelfontplooiing en socialisatie.

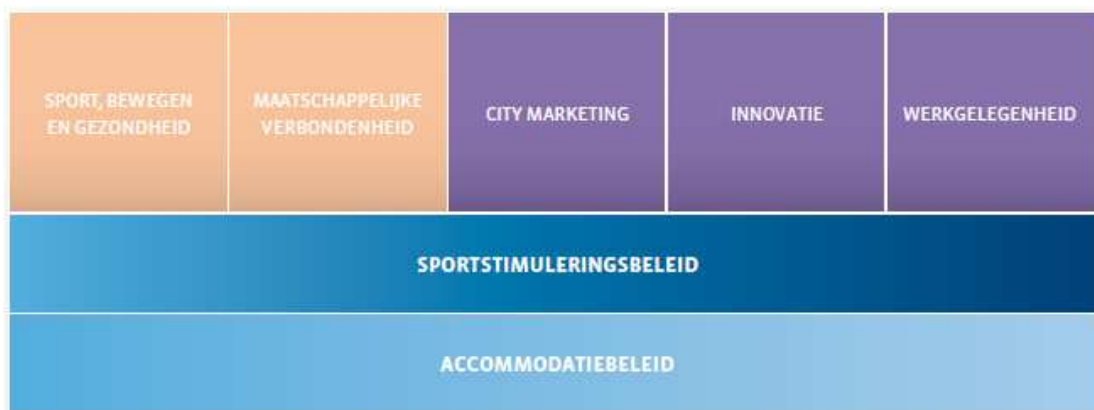
In Lansingerland hebben we een goed voorzieningenniveau voor onze inwoners voor wat betreft sport, spel en beweging. We beschikken over een kwantitatief en kwalitatief goed aanbod van gymzalen/sporthallen en buitensportaccommodaties. Van de sportaccommodaties wordt gebruik gemaakt door individuele sporters en door verenigingen. Veel van de verenigingen worden krachtig geleid door besturen vol ambitie en ideeën. Met Zwembad De Windas hebben we een prachtig zwembad met een binnen- en een buitenbad. Maar ook in de openbare ruimte zijn er vele mogelijkheden. We hebben in Lansingerland nog de ruimte, zodat we ruime fiets- en wandelpaden hebben. Daarnaast zijn er parken met mogelijkheden voor sport en spel. Het Recreatiegebied Rottemeren geeft uitbundige mogelijkheden voor sport en recreatie.

Is er dan alleen maar goed nieuws? Nee, dat is helaas niet het geval. We zitten in Lansingerland in financieel zwaar weer. Dat heeft consequenties, ook voor het sportbeleid. In deze Sportnota 2014-2018 is dat uiteraard een thema. De boodschap in deze nota is dat we volop inzetten op behoud van het huidige aanbod. Door middel van het al vastgestelde Meerjaren Investerings Plan (MIP) en de Beheerplannen is daarin ook voorzien. Maar het is onvermijdelijk dat we pas op de plaats maken.

In deze nota geven we aan welke taak we als gemeente hebben op het gebied van sport en bewegen. Hierbij geven we aan wat in de komende periode onze prioriteiten zijn, maar dus ook welke zaken we niet (meer) als onze taak zien. In deze nota besteden we aandacht aan sport in verenigingsverband en aan de ongeorganiseerde sport. Ook de speelfaciliteiten in de gemeente worden benoemd. Belangrijke thema's die aan de orde komen zijn het accommodatiebeleid en de sportstimulering, waarbij we speciale aandacht geven aan een aantal doelgroepen.

Voor het opstellen van deze Sportnota is als leidraad gebruik gemaakt van een model van de Vereniging voor Sport en Gemeenten (VSG) die wij op eigen wijze vertalen naar de voorliggende nota. De volgende bouwstenen komen ook in deze nota aan bod:

- Maatschappelijke verbondenheid;
- Sport, bewegen en gezondheid (WMO);
- Sportstimuleringsbeleid;
- Accommodatiebeleid.

Modellen voor sportbeleid, Vereniging Sport en Gemeenten

2.2 Leeswijzer

In het vervolg van deze Sportnota Lansingerland 2014-2018 wordt aangegeven welke taken en welke rol de gemeente Lansingerland voor zichzelf ziet in de komende jaren. In Hoofdstuk 3 vindt een afbakening plaats van deze taken en deze rol. Dit gebeurt door aan te geven welke wettelijke taken op het gebied van sport en bewegen de gemeente heeft en door aan te geven welke verantwoordelijkheden we wel en welke verantwoordelijkheden we niet voor onszelf zien. Aan het einde van het hoofdstuk wordt de sportdoelstelling voor de periode 2014-2018 gedefinieerd.

Vervolgens wordt in Hoofdstuk 4 ingegaan op de faciliterende rol van de gemeente. Hierbij staat het accommodatiebeleid centraal. In Hoofdstuk 5 gaat het over de stimulerende rol van de gemeente. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het subsidiebeleid en worden de doelgroepen benoemd die we extra aandacht willen geven. De link tussen sport en andere beleidsterreinen wordt gelegd in Hoofdstuk 6. Tot slot geeft Hoofdstuk 7 een inkijkje in de financiële middelen die voor sport beschikbaar zijn.

3 De rol van de gemeente op het gebied van sport en bewegen

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke taken en welke rol de gemeente Lansingerland voor zichzelf ziet op het gebied van sport en bewegen. Dit gebeurt door eerst te benoemen welke wettelijke taken er op dit terrein voor de gemeente zijn (3.1). Vervolgens definiëren we de taken en de rol die we hebben (3.2). Dit gebeurt door aan te geven welke sporten onze aandacht hebben, door onze beleidsprioriteiten ten aanzien van breedtesport en topsport te benoemen en door onze inzet ten aanzien van het stimuleren van sport en bewegen te schetsen. Tot slot formuleren we de gemeentelijke sportdoelstelling voor de periode 2014-2018.

Beleidsuitgangspunten

- We geven invulling aan onze wettelijke taak ten aanzien van het faciliteren van gymnastiekonderwijs.
- We staan positief tegenover alle vormen van sporten en bewegen, mits de openbare orde niet in het geding is en mits de principes van Fair Play worden nageleefd.
- Onze inzet is erop gericht om ons bestaande aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in de gemeente op een goed niveau te houden.
- Gezien de financiële positie van de gemeente, zien we voor onszelf geen rol bij de realisatie van nieuwe voorzieningen of bij uitbreidingsvragen.
- De gemeente voert een breedtesportbeleid. We zien geen gemeentelijke taak ten aanzien van topsport en beroepssport.
- Bij het geven van invulling aan sportstimulering opereren we als regiegemeente.
- In ons beleid op het gebied van sportstimulering besteden we extra aandacht aan de volgende drie doelgroepen: Jeugd, Senioren en Kwetsbare groepen.
- Onze sportdoelstelling voor 2014-2018 luidt: 'Uit het oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Lansingerland binnen de aanwezige financiële kaders het mogelijk maken en bevorderen dat zoveel mogelijk inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen doen'.

3.1 Wat zijn de wettelijke taken?

In feite heeft de gemeente alleen maar een wettelijke taak op het gebied van het gymnastiekonderwijs. Voor basisscholen is dit geregeld in de Wet op het primair onderwijs, waarin wordt geregeld dat de gemeente ofwel een ruimte beschikbaar stelt voor gymles ofwel geld beschikbaar stelt waarmee de school in staat is een dergelijke ruimte beschikbaar te krijgen. Wettelijk is bepaald dat op deze wijze minimaal 1,5 klokuur per week voor het basisonderwijs en 2,25 uur voor speciale scholen voor basisonderwijs aan gymnastiekonderwijs wordt geregeld (zie artikel 117 lid 2 Wet op het primair onderwijs).

Een soortgelijke verplichting geldt ten aanzien van scholen voor voortgezet onderwijs die zelf geen gymnastiekaccommodatie hebben of -gezien het aantal te verzorgen uren- meer ruimte nodig hebben (zie de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra). Voor de hoogte van de bedragen wordt aangesloten bij de klokuurbedragen zoals ze gelden in het primair onderwijs.

Andere uitdrukkelijk vastgelegde wettelijke taken zijn er niet. Dit betekent bijvoorbeeld dat de wet niet aan de gemeente de opdracht geeft om sporthallen of sportvelden beschikbaar te stellen en/of in stand te houden.

Er is wel een duidelijk link tussen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en sport/bewegen. Met de WMO zijn de gemeenten verplicht om voorwaarden te scheppen voor deelname aan het maatschappelijk verkeer van alle burgers. Het kan hierbij gaan om activiteiten gericht op ontspanning en ontmoeting, maar ook op het gebied van educatie, cultuur, sport en arbeidsoriëntatie. De link tussen sport en de WMO kan geïllustreerd worden aan de hand van de omschrijving van een aantal prestatievelden die in de huidige WMO worden benoemd:

- Prestatieveld 1: het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
- Prestatieveld 2: op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
- Prestatieveld 5: het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Op deze prestatievelden (maar niet alleen deze) zijn interventies mogelijk die een relatie hebben met sport en/of bewegen. We hebben hieraan met name invulling gegeven door middel van ons subsidiebeleid. Hierover is meer te lezen in paragraaf 5.2.

3.2 Welke taken nemen we op ons?

In de vorige paragraaf wordt duidelijk gemaakt dat de wettelijke taken op het terrein van sport en bewegen zeer beperkt zijn. Het is goed om deze beperkte gemeentelijke verantwoordelijkheid weer te geven. Dit wil echter zeker niet zeggen dat we als gemeente de wens hebben om ons te onttrekken van elke verdere verantwoordelijkheid. Dit is dan ook niet het geval, zoals uit het vervolg van deze paragraaf blijkt. Wel moeten we, gezien de financiële situatie en het bijbehorende preventieve toezicht, goed afbakenen wat we wel doen en wat we niet doen. In deze paragraaf besteden we hier aandacht aan.

3.2.1 Welke sporten vinden we belangrijk?

In Lansingerland is het mogelijk om diverse sporten uit te oefenen. Hiervoor zijn vele sportaccommodaties en verenigingen beschikbaar. Bij de behandeling van de concept-Sportnota in de Commissie Samenleving in mei 2013 is door diverse fracties gevraagd welke sporten we willen ondersteunen en welke niet. Gevraagd werd wat we zien als 'basissporten'.

Een afbakening tussen basissporten en andere sporten achten we niet wenselijk. De uitoefening van elke sport die bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van mensen en aan maatschappelijke verbondenheid juichen wij toe. Als uitgangspunt hanteren we dat we positief staan tegenover elke vorm van sporten en bewegen, mits de openbare orde niet in het geding komt en mits de principes van Fair Play worden nageleefd.

Dit uitgangspunt heeft echter niet tot gevolg dat we elke sport financieel willen of kunnen ondersteunen. Dit is ook niet nodig. Een goed voorbeeld hiervan zijn sportscholen en fitnesscentra. Hiervan zijn er diverse in onze gemeente, maar de totstandkoming en de exploitatie ervan heeft een privaat karakter. Dit is niet alleen in Lansingerland het geval, maar dit is landelijk op deze wijze georganiseerd.

Vinden we dergelijke sportscholen en fitnesscentra daarom minder belangrijk? Dit is zeker niet ons standpunt. Er is sprake van een groot aantal inwoners die regelmatig sporten bij deze centra. Ze zijn daarom belangrijk in het totale sport- en bewegingsaanbod in de gemeente. Als gemeente zien we echter geen taak voor onszelf ten aanzien van de ondersteuning van deze private ondernemingen.

Hetzelfde geldt voor diverse vormen van ongeorganiseerde sport. De recreant die met een aantal buurtgenoten hardloopt of iemand die een kano huurt voor een sportieve middag op de Rottemeren: allemaal activiteiten die we toejuichen, maar waar de gemeente geen of maximaal een indirecte betrokkenheid bij heeft.

Het bovenstaande roept de vraag op waarvoor we ons wel (financieel) verantwoordelijk voelen. Hier valt zeker wel enige duidelijkheid over te geven. De kern van de boodschap is dat we ons als gemeente willen inzetten om het huidige aanbod aan sport- en beweegvoorzieningen op een goed niveau te houden (hierbij geven we invulling aan onze faciliterende rol op het gebied van sport en bewegen). Dit betekent dat we onze verantwoordelijkheid voor beheer, onderhoud en vervanging van bestaande voorzieningen in ieder geval in de periode waar deze Sportnota betrekking op heeft, op een goede wijze willen blijven vervullen. Belangrijk hierbij is dat het hier in veel gevallen gaat om sporten die zonder deze gemeentelijke ondersteuning niet meer uitgeoefend zouden kunnen worden, omdat dit onbetaalbaar zou zijn voor verenigingen en sporters.

Het Meerjaren Investerings Programma (MIP) en de Beheerplannen die vastgesteld zijn, maken het mogelijk om onze verantwoordelijkheid voor de bestaande voorzieningen waar te maken. Het gegeven dat we ons verantwoordelijk achten voor het behoud (en onderhoud) van het bestaande, leidt ertoe dat de keuze die we maken voor een deel een historisch bepaalde achtergrond heeft. Er is geen sprake van een principiële keuze voor bepaalde sporten, die we als 'basissporten' aanmerken.

Behoud van de huidige faciliteiten is één kant van de medaille. De andere kant is dat we voor onszelf geen rol zien bij de realisatie van nieuwe voorzieningen of bij uitbreiding van bestaande voorzieningen. Het bedrag dat in de begroting is opgenomen voor sport is leidend. Dat kunnen en willen we niet overschrijden.

Dit kan natuurlijk zeer frustrerend zijn voor verenigingen die een uitbreidingswens hebben of voor initiatiefnemers van nieuwe plannen. De gemeente zal doorgaans begrip hebben voor deze wensen of plannen; in diverse gevallen zal het gaan om initiatieven of wensen waarvoor we waardering hebben en die we inhoudelijk van harte ondersteunen. Maar: gezien het feit dat we binnen de kaders van de begroting moeten blijven, zijn we niet in de positie om hiervoor financiële middelen beschikbaar te stellen. Overigens wil dit niet zeggen dat initiatieven daardoor volledig geremd worden. Door middel van diverse wijzen van fondsenwerving is het mogelijk om de financiële middelen beschikbaar te krijgen..

Enige nuancering van de bovenstaande uitgangspunten is overigens wel op zijn plaats. Wij respecteren bestaande afspraken en overeenkomsten over het beschikbaar stellen van terreinen en gebouwen, over subsidies en over beheer en onderhoud. Maar dit wil niet zeggen dat er altijd rechten voor onbepaalde tijd zijn. Dit betekent dat verschuiving van prioriteiten en van inzet van faciliteiten en voorzieningen altijd mogelijk blijft. Mogelijk ontstaan er in de toekomst nieuwe sporten of trends die razend populair worden, zodat we als gemeente een sterke behoefte voelen om hier faciliterend op te treden. Of is er sprake van een vereniging die leden verliest waardoor sprake is van een overschot aan velden. Dergelijke omstandigheden kunnen aanleiding zijn om de prioriteiten en de inzet van middelen te wijzigen.

3.2.2 *Breedtesport en topsport*

De gemeente Lansingerland kiest voor een breedtesportbeleid. Breedtesport omvat zowel actieve als passieve deelname aan alle uiteenlopende vormen van sport en bewegen die een breed publiek dienen in zowel georganiseerd als ongeorganiseerd verband met uitzondering van topsport en beroepsport.

Deze keuze betekent dat we geen gemeentelijke taak zien ten aanzien van topsport en beroepsport. Wel onderkennen we dat goede prestaties in de topsport kinderen kunnen inspireren om zelf te gaan sporten. Dit is in sommige gevallen ook te zien aan een toename van de aanmeldingen bij verenigingen.

Uiteraard besteden we wel aandacht aan bijzondere prestaties op het gebied van sport door inwoners van Lansingerland. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de vorm van een huldiging door de burgemeester of de wethouder sport.

Overigens is er wel sprake van andere organisaties die de ondersteuning van topsporters voor hun rekening nemen. Financiële ondersteuning van talenten en topsporters met een status gebeurt door het NOC*NSF. Daarnaast zijn er ook nog regionale Olympische Netwerken, waar de talenten en sporters terecht kunnen voor ondersteuning. Het Olympisch Netwerk biedt sporters ondersteuning op het gebied van medische voorzieningen en onderwijs, maar ook sport-organisatorisch, juridisch en door loopbaanbegeleiding.

Daarnaast is het in uitzonderingsgevallen mogelijk om, binnen de kaders van de Leerplichtwet, een leerling vrij te stellen van onderwijsactiviteiten/onderdelen van het onderwijsprogramma. Het bevoegd gezag bepaalt welke onderwijsactiviteiten daarvoor in de plaats komen. De leerplichtambtenaren van de gemeente kunnen de scholen hierin adviseren.

In de definiëring van het begrip breedtesport wordt geen onderscheid gemaakt tussen sport in georganiseerd en ongeorganiseerd verband. In ons beleid willen we aan beide groepen aandacht geven. In de praktijk zal de meeste aandacht uitgaan naar de sport in georganiseerd (verenigings-)verband. Dit is o.a. zo omdat veel aandacht bij het sportbeleid uitgaat naar het accommodatiebeleid. In deze nota wordt aandacht aan de ongeorganiseerde sporter gegeven in de paragrafen over sportstimulering, sport en openbare ruimte en speelplaatsenbeleid.

3.2.3 *Stimuleren van sport en bewegen*

In de Inleiding van deze Sportnota is het belang van sporten en bewegen aangegeven. Het nut van sporten en bewegen staat niet ter discussie. De positieve effecten op de gezondheid en het welzijn van mensen en op de maatschappelijke verbondenheid zijn evident (zie het model voor sportbeleid van de Vereniging Sport en Gemeenten zoals weergegeven in de Inleiding). We zien het dan ook als onze taak om mensen te stimuleren te gaan sporten en/of bewegen. Het is wel relevant om te bepalen op welke wijze je dit doet en op welke groepen je het beleid richt. In deze paragraaf stellen we de kaders die nodig zijn om deze vragen te beantwoorden.

Voor wat betreft de wijze waarop we invulling willen geven aan sportstimulering is onze keuze om hier als regiegemeente te opereren. Ideeën en expertise ten aanzien van sportstimulering vinden we bij verschillende externe partners. Wij willen bewerkstelligen dat deze externe partners zich bezighouden met het uitvoeren van de door ons gestelde doelen en uitgangspunten op het gebied van sportstimulering.

Ons subsidiebeleid is hiervoor het belangrijkste instrument. In ons algemene subsidiebeleid zijn doelen geformuleerd die een rechtstreekse relatie hebben met sport en bewegen. Daarnaast beschikken we over middelen die bestemd zijn voor sportsubsidies. Het kader hiervoor is te vinden in de subsidiebeleidsregels sport. In paragraaf 5.2 wordt nader op dit subsidiebeleid ingegaan.

In voorkomende gevallen kunnen door het Rijk middelen beschikbaar gesteld worden die bestemd zijn voor projecten gericht op het stimuleren van sport en bewegen. Deze middelen zetten we uiteraard in, maar ook hiervoor geldt dat we de uitvoering van de werkzaamheden bij voorkeur door derden laten doen.

Als het gaat om sportstimulering kunnen we voorlopig nog een beroep doen op de inzet van de combinatiefunctionarissen. Zij zorgen immers voor een betere samenwerking tussen onderwijs, sport en

cultuur. In Lansingerland is gekozen voor twee thema's: sportieve school en culturele school. Bij het realiseren van onze doelen op het gebied van het stimuleren van sport en bewegen kunnen de combinatiefunctionarissen binnen de kaders van de genoemde thema's een bijdrage leveren.

Bij het bepalen van de doelgroepen waar we ons op richten, leggen we onze focus op een drietal groepen: jeugd, senioren en kwetsbare doelgroepen. Bij jeugd gaat het om jongeren tot 18 jaar, waarbij we de nadruk leggen op kinderen op de basisschool. Bij senioren richten we ons op de groep vanaf 55 jaar. Tot de kwetsbare groepen rekenen wij mensen met een (lichamelijke, psychische of verstandelijke) beperking en mensen met een laag inkomen en mensen die in een sociaal isolement leven. In hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op de wijze waarop we deze groepen gaan benaderen.

3.3 Wat is onze doelstelling?

In dit hoofdstuk hebben we het belang van sporten en bewegen weergegeven. Daarnaast is geschetst welke taken we als gemeente voor onszelf zien, ook in relatie tot de financiële situatie van de gemeente. Kijkend naar onze rol kunnen we vaststellen dat we een faciliterende en een stimulerende rol vervullen.

Dit alles leidt tot de formulering van de volgende gemeentelijke sportdoelstelling voor 2014-2018:

Uit het oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Lansingerland binnen de aanwezige financiële kaders het mogelijk maken en bevorderen dat zoveel mogelijk inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen doen.

4 Faciliteren van sporten en bewegen (accommodaties)

Voor veel sporten vormt de aanwezigheid van voldoende en goed uitgeruste sportaccommodaties een onmisbare basis voor sportbeoefening. Accommodaties zijn daarmee een belangrijk voorwaardenscheppend middel voor de doelstellingen van het sportbeleid. De gemeente speelt in dit onderdeel van het sport(accommodatie)beleid een faciliterende rol. Het streven hierbij is dat er voldoende sportaccommodaties beschikbaar zijn in de gemeente, zowel kwantitatief als kwalitatief, om in de behoefte te kunnen voorzien.

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op de kwalitatieve en kwantitatieve aanwezigheid van accommodaties in onze gemeente (4.1), de toekomstige ontwikkelingen hierop (4.2) en het beheer en onderhoud hiervan (4.3). Hierbij stellen wij de volgende beleidsuitgangspunten vast:

Beleidsuitgangspunten

- De gemeente richt zich de komende jaren op onderhoud en beheer van de bestaande sportaccommodaties en in het algemeen niet op uitbreiding van sportvoorzieningen. Mogelijk leidt dit tot het instellen van wachtlijsten voor bepaalde sporten.
- Wijzigingen in de voorraad accommodaties zullen in de toekomst voor de gemeente minimaal kostenneutraal moeten zijn. Dit realiseren we door bij eventuele wijzigingen in de voorraad accommodaties individuen en verenigingen zelf de financiering (ook van onderhoud en vervanging) te laten verzorgen.
- Gemeentelijke sportaccommodaties worden zoveel mogelijk multifunctioneel gebruikt en ingezet met een zo hoog mogelijke bezettingsgraad.
- De gemeente blijft verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van sportaccommodaties en de huurovereenkomsten met de gebruikers maar brengt uitvoerende taken zoveel mogelijk onder bij derden partijen.
- Verenigingen zijn verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en vervanging van hun eigen accommodaties. Ten behoeve van de renovatie van kleedkamers wordt geen financiële bijdrage meer geleverd door de gemeente.
- We verrichten in de eerste helft van 2014 onderzoek naar de huidige stand van zaken en de mogelijkheden tot optimalisatie van de exploitatie van onze sportaccommodaties. Hierbij gaan we onder meer in op de mogelijkheden tot het oprichten van een Sportbedrijf.

4.1 Behoeftte aan accommodaties

Om voldoende ruimte te kunnen bieden voor sportbeoefening is allereerst inzicht nodig in hoe het huidige aanbod aansluit op de vraag. Hiertoe brengen we in deze paragraaf in beeld in hoeverre de huidige accommodaties in zowel kwalitatief als kwantitatief opzicht overeenkomen met de vraag.

4.1.1 Kwalitatief: kwaliteitsnormen

Voor de ondergrens van het niveau waaraan de gemeentelijke accommodaties dienen te voldoen hanteren wij de normen voor afmetingen en kwaliteitseisen van de betreffende sportbonden en het NOC*NSF. Het niveau van deze eisen voldoet aan de standaard die in ieder geval voor regionale wedstrijden geldt. Wij streven hiermee nadrukkelijk niet naar de A-status (topsportniveau). Voor het gymnastiekonderwijs voldoen de gymnastiekaccommodaties aan de basiseisen die het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) hanteert.

Regelmatig worden bij de binnen- en buitensportaccommodaties kwaliteitsinspecties uitgevoerd. Deze kwaliteitsinspecties moeten ertoe leiden dat al onze accommodaties en sportmaterialen (voor zover door de gemeente verschaft) voldoen aan alle relevante eisen voor het beoefenen van sport.

4.1.2 Kwantitatief I: aantal accommodaties

Wij zijn eigenaar van een groot aantal binnen- en buitensportaccommodaties. Het gaat om diverse binnensportaccommodaties, sportparken en een zwembad. In de gemeente is één sporthal en één tenniscomplex die particulier eigendom zijn: LTV Bleiswijk en sporthal Vermeulen (TOGB). Hiernaast heeft de lagere school Pius X een eigen gymzaal. In bijlage 2 is een overzicht van alle gemeentelijke sportaccommodaties weergegeven.

Het aantal sportaccommodaties in een gemeente zegt op zichzelf weinig. De vraag is of dit aantal voldoende is voor een gemeente met de omvang en bevolkingssamenstelling van Lansingerland. Om deze vraag te beantwoorden hebben wij in bijlage 3 het aantal sportaccommodaties vergeleken met het gemiddelde aantal sportaccommodaties in Nederlandse gemeenten. In de onderstaande tabel zijn de resultaten hiervan samengevat.

	Sporthallen	Sportzalen	Totaal zaaldelen	Voetbal	Tennis	Zwembad
Lansingerland	5	5	27	23,7	50	1
NL gemiddeld	3,2	1,6	18,5	22,4	21,6	1
Afwijking Lansingerland	+56%	+213%	+46%	-5%	+131%	0

Uit de tabel blijkt duidelijk dat de hoeveelheid sportaccommodaties in Lansingerland fors hoger ligt dan het landelijke gemiddelde. Een kanttekening hierbij is dat het aantal sportaccommodaties dat 'noodzakelijk' is in een gemeente sterk samenhangt met de bevolkingssamenstelling. De gemeente Lansingerland is een fusiegemeente met veel kinderen. Hieruit volgt dat het aantal benodigde sportaccommodaties zich logischerwijs boven het landelijke gemiddelde bevindt.

Een andere wijze om te bepalen in hoeverre het huidige aantal sportaccommodaties voldoet aan de vraag is door te kijken naar het verhuurrooster (van de binnensport) en eventuele wachtlijsten (bij de buitensport):

- Bij de binnensport constateren wij dat de hoogste bezetting gehaald wordt door het gebruik van scholen voor bewegingsonderwijs. Gedurende de avonden en weekenden is er sprake van voldoende vrije uren.
- Bij de buitensport geven de hockeyverenigingen het signaal af dat er sprake is van te weinig capaciteit. De hockeysport is de afgelopen jaren fors gegroeid; bij Hockeyvereniging Berkel en Rodenrijs (HBR) heeft dit geleid tot het invoeren van een wachtlijst voor de jongste jeugd. Behalve dit knelpunt zijn er verder geen signalen bekend van te verwachten capaciteitsproblemen of wachtlijsten.

Ten aanzien van de bezettingsgraad is van belang dat we streven naar een optimaal gebruik van de accommodaties. Dit uit zich bijvoorbeeld in de standaard huurovereenkomst die door het college is vastgesteld ten behoeve van de buitensportaccommodaties. Deze standaard huurovereenkomst gaat uit van bloktijden, waarbinnen een 'vaste' huurder gebruik kan maken van de accommodatie. Buiten deze bloktijden is gebruik mogelijk door een 'incidentele' huurder. Bij deze incidentele huurders kan bijvoorbeeld gedacht worden aan scholen.

4.2 Toekomstige behoefte aan sportaccommodaties

In de vorige paragraaf werd vastgesteld dat de huidige accommodaties op enkele uitzonderingen na voldoende kwaliteit en capaciteit bieden om te voldoen aan de vraag. Voor de meeste sporten geldt hiernaast dat er nog ruimte beschikbaar is om het gebruik te intensiveren, bijvoorbeeld door het verhogen van de bezetting van de binnensportaccommodaties.

Hoe de behoefte aan sportaccommodaties zich in de toekomst zal ontwikkelen is lastig te voorspellen. De belangrijkste variabele hierbij is de woningbouw. Er spelen echter ook andere variabelen een rol, zoals de veranderende populariteit van sporten, de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het primair- en voortgezet onderwijs en op langere termijn de gevolgen van vergrijzing. Op basis van de huidige vooruitzichten verwachten wij op middellange termijn geen serieuze capaciteitsproblemen.

In paragraaf 3.2.1 is onze positie ten aanzien van uitbreidingsvragen weergegeven. Het sportbeleid moet in de periode 2014-2018 binnen de kaders van de begroting uitgevoerd worden. Dit betekent dat we verzoeken om uitbreiding van accommodaties in de praktijk niet (financieel) kunnen ondersteunen.

4.3 Exploitatie, beheer en onderhoud

De afgelopen jaren hebben wij onze inspanningen voornamelijk gericht op het optimaliseren van het beheer en de exploitatie van onze sportvoorzieningen. Hierbij hebben wij de afgelopen jaren veel bereikt. Wij noemen hierbij:

- Voor alle sportaccommodaties in onze gemeente zijn beheerplannen vastgesteld. Hierin zijn alle maatregelen vastgelegd op basis waarvan de instandhouding van deze accommodaties op de langere termijn gegarandeerd wordt.
- De uitvoering van uitvoerende beheer- en exploitatietaken is voor zowel de binnensport- (Optisport) als buitensportaccommodaties (Arcadis) en het zwembad (Sportfondsen) ondergebracht bij gespecialiseerde externe partijen. Door deze taken aan te besteden zijn belangrijke financiële voordelen gerealiseerd. Conform de uitgangspunten van een regiegemeente concentreert de gemeente zich nu op aansturing en regie.
- Door de uitvoering van het profijtbeginsel is een meer toekomstbestendige verdeling van de lasten van het in stand houden van de accommodaties gerealiseerd.
- Bij de buitensport is nu sprake van 'gelegenheid geven tot sport'. Hierdoor zijn de exploitatielasten van de buitensportvoorzieningen aanzienlijk teruggelopen. Een deel van deze besparing wordt gebruikt voor de reserve 'sport' (zie ook de Tarievennota Sportaccommodaties 2014-2018).
- Er zijn nieuwe (concept-)huurovereenkomsten voor de buitensport vastgesteld. Deze zullen gedurende 2014 (afhankelijk van de datum van beëindiging van de lopende overeenkomst) ondertekend worden.
- We onderscheiden diverse categorieën van beheertaken, die leiden tot een verplichte maar ook een vrijwillige verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van taken door verenigingen.
- Wij hebben diverse renovaties en groot onderhoud van diverse sportvelden (tennisvelden TOGB en Triomf) en sporthallen (Sporthal Rijnveen en de Sterrenhal) uitgevoerd.

4.3.1 Overzicht van de exploitatie in 2014

Op dit moment worden nog enkele opgaven, waaronder de implementatie van de nieuwe huurovereenkomsten voor de buitensport, nader uitgewerkt. Na uitvoering van deze taken kan geconcludeerd worden dat de kaders van het beheer en de exploitatie van de sportaccommodaties in onze gemeente stevig staan en dat wij in de nabije toekomst in een 'beheersituatie' zonder grote inhoudelijke of technische uitdagingen zullen belanden.

In dit kader verrichten we in de eerste helft van 2014 onderzoek naar de huidige stand van zaken van de exploitatie van onze sportaccommodaties. Hierbij zullen wij naast een algemeen beeld van de kosten en de baten van sportbeoefening in onze gemeente ook een overzicht geven van mogelijke maatregelen waardoor de exploitatie en/of de financiële kaders van deze exploitatie verder geoptimaliseerd kan

worden. Hierbij zullen wij onder meer ingaan op de mogelijkheden tot het oprichten van een Sportbedrijf. De resultaten van dit onderzoek zijn uiterlijk in het tweede kwartaal van 2014 beschikbaar.

5 Stimuleren van sporten en bewegen

In de Inleiding van deze Sportnota is aangegeven dat sporten en bewegen essentiële zaken zijn voor een fysiek en sociaal gezonde samenleving. Dit komt ook terug in de gemeentelijke sportdoelstelling voor de periode 2014-2018, die in paragraaf 3.3 is benoemd:

Uit het oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Lansingerland binnen de aanwezige financiële kaders het mogelijk maken en bevorderen dat zoveel mogelijk inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen doen.

We zien voor onszelf een faciliterende (zie hoofdstuk 4), maar ook een stimulerende rol. Sportstimulering is een belangrijk instrument dat we inzetten om onze doelstelling te realiseren. Binnen onze begroting hebben we financiële middelen gereserveerd om sportstimulering vorm te geven. We maken gebruik van het subsidiebeleid om deze middelen te besteden. Op deze wijze kunnen we regie voeren over de wijze van uitvoering van het beleid. In dit hoofdstuk wordt geschetst hoe we het subsidiebeleid vormgeven om sportstimulering in de praktijk te brengen.

Na de beschrijving van het subsidiebeleid worden de drie doelgroepen beschreven die in sport- en beweegbeleid een bijzondere positie innemen. Deze doelgroepen zijn: jeugd, senioren en kwetsbare groepen. Per doelgroep wordt aangegeven waarom juist voor die doelgroep extra aandacht nodig is en op welke wijze we menen de desbetreffende groep te kunnen activeren om te gaan sporten of bewegen.

Voor een succesvolle invulling van sportstimulering en doelgroepenbeleid rekenen we op de medewerking van sportverenigingen. Om hieraan te kunnen voldoen zijn sterke sportverenigingen nodig met een goede organisatie, actuele kennis en een stevig vrijwilligersapparaat. We kunnen vaststellen dat in Lansingerland sprake is van een situatie waarin de verenigingen en de sportkoepels krachtig genoeg zijn om de gevraagde rol op te pakken.

Op het gebied van het sport- en beweegbeleid stellen we de volgende beleidsuitgangspunten vast:

Beleidsuitgangspunten

- Sportstimulering is een belangrijk instrument, dat we inzetten om onze sportdoelstelling te realiseren.
- In Lansingerland zijn sterke sportverenigingen nodig met een goede organisatie, actuele kennis en een stevig vrijwilligersapparaat.
- We maken gebruik van het subsidiebeleid om de middelen van sportstimulering te besteden. Op deze wijze kunnen we regie voeren over de wijze van uitvoering van ons beleid.
- In het subsidiebeleid ('WMO-beleid' en breedtesportactiviteiten) is sprake van subsidieplafonds die we niet overschrijden.
- We geven bij het stimuleren van sport en bewegen bijzondere aandacht aan drie doelgroepen: Jeugd, Senioren en Kwetsbare groepen.

5.1 De rol van sportverenigingen

Voldoende bewegen is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van individuele inwoners van onze gemeente. De sportverenigingen vertolken hierin een grote rol: zij vormen als het ware de ruggengraat van de sport. De verenigingscultuur, die we in Nederland kennen, is hierbij zeer behulpzaam.

De primaire taak van de vereniging ligt vooral in het overeind houden van de structuur waarbinnen de sport beoefend kan worden. Het aanbieden van sportactiviteiten en het realiseren van de noodzakelijke

voorwaarden is steeds de kerntaak van de verenigingen geweest. Verenigingen zijn ingesteld op de interesse van de deelnemers. Daarmee hangt de hele vrijwilligersinzet samen.

De sportverenigingen in Lansingerland functioneren tevens als belangrijke sociale netwerken en dragen daarom bij aan een positief leefklimaat. Zij hebben een grote maatschappelijke betekenis. Hoewel verenigingen daar niet primair voor zijn opgericht, ziet de gemeente Lansingerland de sportverenigingen als een belangrijke schakel tussen de gemeente en de samenleving bij het leveren van een bijdrage aan het aanpakken van maatschappelijke problemen.

5.2 Verlenen van subsidies voor het realiseren van sportdoelstellingen

Subsidie is een middel voor de overheid om bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. Dit gaat ook op voor subsidie ten behoeve van sport. In deze paragraaf staat beschreven hoe het nieuwe algemeen gemeentelijke subsidiebeleid werkt en hoe dat wordt toegepast op de sport.

5.2.1 Nieuw algemeen subsidiebeleid gemeente Lansingerland

De gemeente is in 2012 gestart met het vernieuwen van haar subsidiebeleid. Dit heeft geleid tot een nieuwe Algemene Subsidieverordening 2014 en een bijbehorende nota met beleidsmatige kaders voor het subsidiebeleid (Sterke Samenleving, Ondersteunende Overheid, corsa T12.13575). Deze documenten zijn vastgesteld door de gemeenteraad en gelden vanaf het subsidiejaar 2014. In het nieuwe beleid vormt de zelfredzaamheid van inwoners meer dan voorheen het uitgangspunt en verschuift de aandacht voor een belangrijk deel naar inwoners die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben in het dagelijkse leven.

In het nieuwe subsidiebeleid van de gemeente Lansingerland wordt heel duidelijk de nadruk gelegd op het feit dat aan iedere subsidie een gemeentelijk doel gekoppeld is. Het subsidiebeleid onderscheidt in een subsidierelatie twee rollen:

1. De rol van de gemeente is die van opdrachtgever waarin prestaties worden bepaald op grond van gemeentelijke beleidsdoelstellingen.
2. De rol van de gesubsidieerde instellingen is die van uitvoeringsorganisatie die prestaties en producten leveren.

In subsidiebeschikkingen zal veel nadrukkelijker dan voorheen de relatie worden gelegd tussen gemeentelijke doelstellingen en de prestaties (activiteiten) die de gesubsidieerde instellingen leveren. De gemeente zal in haar beschikking duidelijker in de rol van opdrachtgever kruipen en de instellingen aanspreken in hun rol van opdrachtnemer.

Alleen doelstellingen voor subsidiëring definiëren is echter niet genoeg. In het nieuwe subsidiebeleid wil de gemeente ook graag sturen op de prestaties en resultaten die door de gesubsidieerde instellingen worden bereikt. Verenigingen die sportaanbod voor de genoemde doelgroepen willen verzorgen, kunnen hierop inschrijven. Met verenigingen worden vervolgens heel specifieke afspraken gemaakt over wat wordt verlangd als tegenprestatie voor de verkregen subsidie.

5.2.2 Uitwerking van het nieuwe beleid in subsidiebeleidsregels

In het nieuwe subsidiebeleid staat voorop dat de subsidie gekoppeld is aan een gemeentelijk doel. Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in de Subsidiebeleidsregels ten behoeve van het subsidiebeleid Maatschappelijke Ontwikkeling 2014-2018 (corsa T13.01105). Voor sport- en beweegbeleid is hoofddoelstelling 2 van belang: *Inwoners zijn gezond en ongezondheid bij risicogroepen wordt voorkomen.*

Bij deze hoofddoelstelling is als subdoelstelling geformuleerd: *Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl, voor de eigen gezondheid en zelfredzaamheid.*

Subsidie kan worden aangevraagd binnen de volgende twee activiteitenclusters:

- Activiteiten die sport en bewegen stimuleren;
- Informatiebijeenkomsten, advies, trainingen en cursussen over een gezonde leefstijl en gezondheid.

Aan een (sport)organisatie kan subsidie verstrekt worden voor kosten van het opstarten van een nieuwe activiteit die, of een project dat gericht is op het structureel in beweging krijgen van mensen, die niet of nauwelijks bewegen en sporten. De activiteit/het project levert een bijdrage aan het structureel in beweging krijgen van een van de volgende groepen:

- Jeugd (4-18 jaar) met overgewicht en/of beweegachterstand;
- Senioren (55+);
- Mensen met een motorische, zintuiglijke of verstandelijke handicap of met een chronische aandoening, die aantoonbare beperkingen opleveren bij de sportbeoefening.

Naast deze subsidies op basis van het subsidiebeleid Maatschappelijke Ontwikkeling ('WMO-subsidies'), is sprake van subsidiebeleid voor sportstimulering (breedtesportactiviteiten). Door middel van deze subsidies bevorderen en stimuleren we sport en bewegen door subsidiëring van vormings-, ontplooiings- en sportactiviteiten. Activiteiten die in aanmerking komen voor subsidiëring zijn sportevenementen/sporttoernooien en schoolsportactiviteiten, die de sportdeelname/sportparticipatie actief stimuleren (zie Subsidiebeleidsregels sport 2014, corsa T13.05659).

De bovenstaande beschrijving van het subsidiebeleid beoogt inzicht te bieden in de werkwijze van het nieuwe algemene subsidiebeleid van de gemeente Lansingerland. De beschrijving betreft het beleid voor 2014. Bijstelling van de beleidsdoelstellingen kan plaatsvinden gedurende de periode waar deze Sportnota 2014-2018 betrekking op heeft. Zo zou het hieronder te beschrijven doelgroepenbeleid kunnen leiden tot het leggen van nadere accenten in het subsidiebeleid voor de jaren 2015 en volgende.

5.2.3 *Subsidieplafonds*

Met ingang van 2014 is er voor breedtesportactiviteiten een budget beschikbaar van € 15.000,- , binnen het WMO-beleid is voor sport in 2014 een bedrag van € 54.669,- beschikbaar en vanaf 2015 (door invulling van een taakstelling) € 24.669,-. Daarnaast storten we € 20.000,- in het Jeugdsportfonds Lansingerland (NB. In totaal stellen we € 30.000,- beschikbaar voor het Jeugdsportfonds: de resterende € 10.000,- komt vanuit het inkomensondersteuningsbeleid).

De genoemde maximale bedragen zullen ook daadwerkelijk als een maximum worden gehanteerd. Dit betekent dat in de subsidiebeleidsregels een budgetplafond is ingebouwd.

5.2.4 *Gevolgen van de verandering in het subsidiebeleid*

Voor sportverenigingen die in 2013 en de jaren daarvoor jeugdledensubsidie hebben ontvangen betekent de nieuwe manier van subsidiëren een behoorlijke verandering. Verenigingen kunnen er niet meer automatisch vanuit gaan dat zij eenzelfde bedrag aan subsidie krijgen als het voorgaande jaar, terwijl dat in de jaren hiervoor wel het geval was.

Aan de andere kant zijn er nu al veel verenigingen die aanbod voor specifieke doelgroepen

hebben, dat niet specifiek gesubsidieerd wordt. Het is uiteraard mogelijk om hiervoor subsidie aan te vragen.

In gesprekken met sportverenigingen en de sportkoepels is ook opgemerkt dat het niet zo moet zijn dat sportverenigingen zich alleen nog maar richten op de specifieke doelgroepen van deze Sportnota en niet meer op hun huidige doelgroep. Dit is uiteraard niet de bedoeling van het sportbeleid dat als uitgangspunt heeft dat iedereen zoveel mogelijk moet bewegen. De verandering naar de nieuwe subsidiemethodiek gaat geleidelijk maar wel snel. Verenigingen zijn geïnformeerd over de wijziging in het beleid en zullen moeten inspelen op de nieuwe situatie.

5.3 Stimuleren van sport en bewegen: focus op doelgroepen

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de doelgroepen waar we ons specifiek op richten bij onze inspanningen op het gebied van het stimuleren van sport en bewegen. We onderscheiden drie doelgroepen. In de volgende drie paragrafen worden deze doelgroepen beschreven, wordt toegelicht waarom ze bijzondere aandacht verdienen en geven we enig zicht op de activiteiten die voor deze doelgroepen georganiseerd kunnen worden.

5.4 Doelgroep 1: Jeugd

Kinderen bewegen, spelen en sporten van nature graag. Toch komt de natuurlijke bewegingsdrang steeds meer onder druk te staan. Verkeer op straat, computerspelletjes en televisie zorgen voor steeds meer bewegingsarmoede in onze samenleving. Daardoor doen veel kinderen (te) weinig bewegingservaring op en ontstaan motorische achterstanden of beperkingen.

De basis voor een leven lang sport en bewegen wordt gelegd in de jeugd jaren. Uit onderzoek blijkt dat er een grotere kans is op blijvende sportbeoefening of bewegen als op jonge leeftijd is begonnen. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen hanteert voor de jeugd de onderstaande normen om te bepalen of er voldoende wordt bewogen.

Norm	Omschrijving
Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) voor de jeugd	Dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit
Fitnorm	Minstens 3 maal per week 20 minuten inspannende lichaamsbeweging

De onderstaande tabel laat zien in hoeverre de Lansingerlandse jeugd voldoet aan de normen en toont ook het percentage met overgewicht/obesitas.

Leeftijd	NNGB	Fitnorm	Overgewicht	Obesitas
4 - 12 jaar	78%	54%	4%	1% ¹
12 - 18 jaar	9%	43%	niet bekend	niet bekend ²

Een groot gedeelte van de jeugd (4-12 jaar) beweegt voldoende, maar toch is er nog een behoorlijk aantal jongeren met overgewicht/obesitas. De gemeente gaat ervan uit dat een verband bestaat tussen

¹ Gegevens over overgewicht en obesitas 4-12 jaar zijn gebaseerd op het rapport Jeugd Rijnmond in Beeld 2011, rapportage Lansingerland, GGD Rotterdam-Rijnmond.

² Er zijn geen betrouwbare cijfers beschikbaar over overgewicht en obesitas in de leeftijdscategorie van 12-18 jaar. In 2015 wordt deze doelgroep onderzocht door GGD Rotterdam-Rijnmond. In het rapport Jeugd Rijnmond in Beeld 2011, rapportage Lansingerland, zijn wel gegevens opgenomen over de doelgroep 12-13 jaar: 8% heeft overgewicht, 2% obesitas.

onvoldoende bewegen en overgewicht. Bij de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar zien we dat er een grote terugval is als het gaat om de NNGB. Omdat de basis voor een leven lang sporten en bewegen in de jeugd wordt gelegd en omdat de sportdeelname na het 12e jaar sterk afneemt is inzet op de jeugd van groot belang.

5.4.1 *Wat gaan we doen?*

Uiteraard is het ons doel om jeugd meer te laten bewegen en sporten. Hierbij kunnen we tot 2016 gebruik maken van de inzet van de combinatiefunctionarissen. Daarnaast hebben we de middelen voor sportstimulering beschikbaar, die we met name via subsidieverlening inzetten. Voor wat betreft het sporten van kinderen hebben we daarnaast het Jeugdsportfonds dat per 1 januari 2014 van start gaat.

Het is niet de bedoeling om in deze Sportnota 2014-2018 exact weer te geven welke activiteiten uitgevoerd gaan worden voor de doelgroep Jeugd. Er wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld, waarin we aangeven op welke wijze we invulling geven aan sportstimulering. In dit uitvoeringsplan wordt speciale aandacht gegeven aan de doelgroep Jeugd.

Om een beeld te geven van de mogelijke activiteiten wordt hieronder een beschrijving gegeven van activiteiten die mogelijk voortgezet of ingezet kunnen worden.

Jeugdsportfonds Lansingerland

De gemeenteraad heeft eind november 2013 besloten tot het oprichten per 1 januari 2014 van het Jeugdsportfonds Lansingerland. Via intermediairs kan een beroep gedaan worden op het Jeugdsportfonds om zo kinderen in de leeftijdscategorie van 4 tot 18 jaar die deel uitmaken van een gezin waarin het inkomen lager is dan 130% van het sociaal minimum, toch bij een vereniging te kunnen laten sporten. Per kind kan een vergoeding ter hoogte van € 225,- verkregen worden voor het lidmaatschap van een sportvereniging of voor sportkleding.

Combinatiefuncties

Met de landelijke (subsidie)regeling Impuls brede scholen sport en cultuur (combinatiefuncties) wordt de samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen nog verder versterkt en wordt het school en naschools aanbod vergroot. De combinatiefunctionarissen zetten kerngericht een aanbod/programma op en voeren dit ook uit (onder de naam team4talent). Dit aanbod staat al in Bleiswijk en Bergschenhoek, eind 2013 wordt dit uitgebreid naar Berkel en Rodenrijs. Door de inzet van combinatiefunctionarissen en de intensievere samenwerking en afstemming met de verenigingen, scholen en kinderopvang ontstaat er een groot aanbod van (na)schoolse sport en beweegactiviteiten. Doordat dit deels op de schoolpleinen wordt uitgevoerd is de drempel om deel te nemen, ook voor kinderen die van nature minder willen sporten, laag.

Schoolsport

In Lansingerland geven we uitvoering aan het project Kennismakingsprogramma Sport. Dit is een gecombineerd aanbod van een aantal sportverenigingen in Lansingerland met een aantal kennismakingslessen georganiseerd door de combinatiefunctionarissen.

Beweegonderwijs

De combinatiefunctionarissen worden daarnaast ingezet om voor het onderwijs de beweglessen te verbeteren. Zowel het aantal uren bewegingsonderwijs als het in dienst hebben van een vakleerkracht is een verantwoordelijkheid van het onderwijs en dit wordt per school verschillend ingevuld. De combinatiefunctionarissen adviseren en ondersteunen bij het opzetten en inrichten van bewegingslessen en begeleiden de groepsdocenten bij het verzorgen van beweglessen. Een punt van zorg is dat scholen uit bezuinigingsoverwegingen er steeds minder voor kiezen om onderwijzers hun gymbevoegdheid te laten halen.

Aandacht voor de leeftijdsgroep 12-18 jaar

In de leeftijdsgroep 12-18 jaar is de sportuitval groot en (dus) de sportdeelname laag. Om de sportdeelname bij deze doelgroep te vergroten wordt er i.s.m. het Wolfert Pro een project uitgevoerd, waarbij wordt ingezet op het organiseren van (na)schoolse activiteiten (kennismakingscursussen). Dit is één van de taken van de combinatiefunctionaris die verbonden is aan deze school.

Voorlichting

Met de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) als uitgangspunt voor het bewegen is het ook belangrijk dat de leerlingen een actieve en gezonde leefstijl krijgen. Naast het stimuleren om te gaan bewegen zal er dus ook voorlichting worden gegeven over een gezonde leefstijl. Deze voorlichting maakt onderdeel uit en wordt gegeven in samenhang met de sportactiviteiten.

5.5 Doelgroep 2: Senioren

Het is alom bekend dat de groep senioren de komende jaren steeds groter wordt. Lansingerland is daar (uiteraard) geen uitzondering op. Het sporten/bewegen bij de sportvereniging wordt minder naarmate men ouder wordt. Het aanbod en/of de tak van sport sluit vaak niet meer aan bij de wensen en mogelijkheden van de senioren. Tennis is hier een positieve uitzondering op.

Het sporten en bewegen in ongeorganiseerd verband neemt, t.o.v. sporten bij een vereniging, verder toe maar veel senioren haken ook af, of bewegen nog onvoldoende. Onderstaande drie tabellen geven hier informatie over:

1. Overzicht van het percentage ouderen dat aan de NNGB en aan de Combinorm (deze laatste is een norm die wordt samengesteld uit de NNGB en de Fitnorm) voldoet.
2. Overzicht van het percentage senioren van 55 tot en met 74 jaar met overgewicht en obesitas.
3. Overzicht van de organisatievorm waarin door senioren wordt bewogen.

	NNGB	Combinorm
Senioren totaal	38%	35%

Tabel: Senioren die voldoen aan NNGB en Combinorm

Doelgroep	%
Senioren (55-64)	56% ³
Senioren (65+)	58% ⁴

Tabel: Senioren met overgewicht en obesitas

Organisatievorm senioren	%
Sportverenigingen	28%
Openbare ruimte	51%
Commerciële aanbieders	21%

Tabel: Organisatievorm waarin door senioren wordt bewogen

De senioren vormen een doelgroep die door de private sector al een tijdje is 'ontdekt'. Binnen de sportopleidingen (CIOS, ALO) is er al geruime tijd aandacht voor het vak Seniorensport en worden leerlingen hiervoor opgeleid. Door ook lokaal verder te professionaliseren en met voldoende en deskundige docenten/consulenten te werken, kan het aanbod en de deelname van deze doelgroep

³ Gegevens over overgewicht en obesitas 55-64 jaar zijn gebaseerd op de Factsheet 'De gezondheid van ouderen in Lansingerland' van april 2011, GGD Rotterdam-Rijnmond.

⁴ Gegevens over overgewicht en obesitas 65+ zijn gebaseerd op de Integrale Monitor volwassenen 2012, GGD Rotterdam-Rijnmond.

verder worden vergroot.

Naast het bewegen en de gezondheid is het sociale aspect voor deze groep erg belangrijk. Bij het stimuleren om (meer) te gaan bewegen moet hiermee dus ook rekening gehouden worden. Bovendien bereiken we daardoor niet alleen de gezondheidsdoelstellingen, maar ook doelstellingen op het sociale vlak (WMO), omdat men langer zelfstandig kan blijven en minder snel een beroep doet op ondersteuning en zorg.

5.5.1 *Wat gaan we doen?*

Zoals in paragraaf 5.4.1 is gesteld voor de doelgroep Jeugd, geldt ook voor de doelgroep Senioren dat we in deze Sportnota 2014-2018 niet in detail weergeven welke activiteiten uitgevoerd gaan worden voor deze doelgroep. Er wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld, waarin we aangeven op welke wijze we invulling geven aan sportstimulering. In dit uitvoeringsplan wordt speciale aandacht gegeven aan de doelgroep Jeugd.

Om deze activiteiten te financieren hebben we de middelen voor sportstimulering beschikbaar, die we met name via subsidieverlening inzetten. Er zijn, zeker ook bij deze doelgroep, veel meer organisaties en instellingen, die zich richten op het bewegen en sporten van ouderen. Daar waar mogelijk zoeken we de samenwerking met deze organisaties. Dit past bij onze rol als regiegemeente.

Om een beeld te geven van de mogelijke activiteiten wordt hieronder een beschrijving gegeven van activiteiten die voortgezet of ingezet kunnen worden.

GALM-lessen

De afgelopen jaren hebben in het kader van de GALM-projecten (Groninger Actief Leven Model) wekelijkse beweeglessen voor inactieve ouderen die ouder zijn dan 65 jaar, plaatsgevonden. Bij deze projecten worden inactieve mensen uitgenodigd deel te nemen aan een fit-test met aansluitend 15 beweeglessen.

Deze groepen bewegen nu nog iedere week onder leiding van speciaal opgeleiden docenten en zijn uiteindelijk structureel ondergebracht bij Welzijn Lansingerland.

Sporten door senioren bij verenigingen

Verenigingen kunnen speciale lessen of groepen creëren voor seniorensport. Hiermee vergroten zij de binding met de doelgroep senioren. Dergelijke activiteiten zijn inpasbaar binnen het gemeentelijke subsidiebeleid.

5.6 Doelgroep 3: Kwetsbare groepen

Bij de voorgaande hoofdstukken was de leeftijdscategorie het uitgangspunt. Dit hoofdstuk richt zich op andere specifieke doelgroepen, die niet leeftijdsgebonden zijn. Het gaat hier om kwetsbare groepen die om verschillende redenen minder (kunnen) bewegen. Naast het feit dat ze minder bewegen, hebben mensen die behoren tot deze doelgroepen ook moeite om deel te nemen aan de maatschappij. Het gaat hierbij om mensen met een handicap, chronisch zieken, mensen met een laag inkomen en mensen die in een sociaal isolement leven.

Dit programma richt zich dan ook niet alleen op de gezondheid uitgedrukt in overgewicht en de NNGB maar juist ook op de doelstellingen vanuit de WMO zoals het integreren en op het weer (beter) deelnemen aan de maatschappij door middel van sporten en bewegen.

5.6.1 Wat gaan we doen?

Ook voor deze doelgroep geldt dat we in deze Sportnota 2014-2018 niet in detail uitwerken welke activiteiten uitgevoerd gaan worden voor de doelgroep Kwetsbare groepen. In het jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan voor sportstimulering wordt ook aangegeven welke activiteiten worden uitgevoerd voor deze doelgroep.

Om een beeld te geven van de mogelijke activiteiten wordt hieronder een beschrijving gegeven van activiteiten die mogelijk voortgezet of ingezet kunnen worden.

Aangepast sporten

De afgelopen jaren is het aanbod voor mensen met een (vooral verstandelijke) beperking vergroot, waardoor ook de sportdeelname groter is geworden. Het kennismakingsaanbod voor deze doelgroep is inmiddels vormgegeven en bij een aantal verenigingen een vast aanbod geworden. Hierdoor sport de doelgroep niet alleen meer, maar zijn ze ook onderdeel van de vereniging geworden en wordt zo ook de sociale (WMO) doelstelling gerealiseerd. We willen in de komende jaren, samen met de sportverenigingen en Sport MEE, dit aanbod op niveau houden en waar mogelijk uitbreiden. Bijvoorbeeld het oprichten van een G-team kan in aanmerking komen voor subsidie door de gemeente.

Jeugd sportfonds Lansingerland (zie ook paragraaf 5.4.1)

Kinderen die in een gezin leven met een inkomen tot 130 % van het sociaal minimum blijken ook minder te (kunnen)sporten. Door de raad is in november 2013 besloten om per 1 januari 2014 het Jeugd sportfonds Lansingerland op te richten. zodat kinderen in de leeftijdscategorie van 4 tot 18 jaar die in deze doelgroep vallen, toch bij een vereniging kunnen. Per kind in de leeftijd van 4 tot 18 jaar kan een vergoeding ter hoogte van € 225,- verkregen worden voor het lidmaatschap van een sportvereniging of voor sportkleding.

6 Sport en andere beleidsterreinen

In de vorige hoofdstukken is al aangegeven dat sport veel raakvlakken heeft met andere beleidsterreinen, zoals de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), jeugdbeleid, ouderenbeleid, volksgezondheidsbeleid en accommodatiebeleid. Deze beleidsterreinen hebben allemaal een verbinding met de sportstimulering en de sportaccommodaties. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op beleid waar sport en bewegen wel een (belangrijk) facet is, maar niet de boventoon voert. Het gaat dan om beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, speelplaatsen en alcoholmatiging.

Na het formuleren van de beleidsuitgangspunten, werken we de diverse beleidsterreinen nader uit.

Beleidsuitgangspunten

Sport en openbare ruimte

- Sporten en bewegen vinden vaak plaats in de openbare ruimte. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte bekijken we daarom altijd vooraf (bij planvorming) hoe we daarbij sporten en bewegen zoveel mogelijk kunnen bevorderen, zonder daarbij andere functies in de openbare ruimte onmogelijk te maken.
- De gemeente draagt zorg voor kwalitatief en kwantitatief voldoende speelruimte in de wijken en buurten.
- Ongeorganiseerd sporten en functioneel bewegen heeft in veel gevallen te maken met het 'voortbewegen' op eigen kracht, het zogenoemde langzaam verkeer. Bij sporten gaat het dan vaak om hardlopen, wielrennen of skaten. Functioneel bewegen is vaak lopen of fietsen. Het mobiliteitsplan van de gemeente Lansingerland heeft als één van de doelstellingen het fietsgebruik te stimuleren.

Speelplaatsenbeleid

- We stimuleren het bewegen bij de jeugd door in onze gemeente een goede variatie aan speelruimten en speeltoestellen te behouden.

Sport- en alcoholmatigingsbeleid

- In onze contacten met sportverenigingen besteden we aandacht aan alcoholmatiging, zodat we in ieder geval bewerkstelligen dat in sportkantines geen alcohol wordt geschonken aan (en gedronken door) jongeren onder 16 jaar (vanaf 1 januari 2014: 18 jaar).

6.1 Sport en openbare ruimte

Sporten en bewegen vindt veel plaats in de openbare ruimte. Er wordt gespeeld op trapveldjes, in recreatiegebieden, in speeltuinen en op straat. Mensen wandelen, lopen hard, wielrennen en skaten in de openbare ruimte. Mensen lopen of fietsen naar werk, school, hobby en winkel. De gemeente Lansingerland heeft daarbij het grote voordeel dat er een groot recreatiegebied nabij is, Recreatiegebied Rottemeren. Daar wordt flink gebruik van gemaakt door watersporters, paardrijders, mountainbikers, wandelaars, hardlopers, fietsers etc.

Onderzoek wijst uit dat de manier waarop de openbare ruimte is ingericht, invloed heeft op de geneigdheid van inwoners om te bewegen in de openbare ruimte. Dit heeft zowel invloed op de keuze voor fietsen of lopen boven het nemen van de auto of openbaar vervoer als de keuze om te sporten in de openbare ruimte. Van invloed op die keuze zijn bijvoorbeeld duidelijke fiets- en wandelroutes, gebruik van verkeersdrempels, goede bewegwijzering, voldoende openbare speelplaatsen, nabijheid van school, werk en winkels etc. De conclusie van alle onderzoeken is dat een slimme inrichting van wijken en buurten, fietsen en lopen en sporten in de openbare ruimte kan bevorderen.

De gemeente Lansingerland heeft daarom als uitgangspunt geformuleerd dat bij de (her)inrichting van de openbare ruimte in een bepaald gebied altijd vooraf (bij planvorming) gekeken wordt hoe daarmee sporten en bewegen zoveel mogelijk kan worden bevorderd, zonder daarbij andere functies in de openbare ruimte onmogelijk te maken. Dit uitgangspunt is op te delen in twee onderdelen: bevorderen van sporten in de openbare ruimte en bevorderen van (functioneel) bewegen in de openbare ruimte.

6.1.1 *Bevorderen van sporten in de openbare ruimte*

Bij sporten in de openbare ruimte valt te denken aan hardlopen, (inline)skaten, wielrennen, nordic walking, balsporten etc. Om dergelijke sporten te kunnen doen is het van belang dat er voldoende, geschikte en aantrekkelijke ruimte is waar kan worden gesport. Om dit te waarborgen stellen wij voor om een 'checklist sport' op te stellen die gebruikt wordt bij planvorming in de openbare ruimte. Deze checklist kan aandacht geven aan de volgende elementen:

1. In de plannen voor deze wijk is er oog voor de mogelijkheden tot recreatief en sportief bewegen.
2. In relatie tot de (verwachte) bevolkingssamenstelling beschikt deze wijk over voldoende goede basissportvoorzieningen (georganiseerde sport: sportvelden, sport- en gymzalen, sportparken enz.).
3. In relatie tot de bevolkingssamenstelling beschikt deze wijk over voldoende, goede en veilige openbaar toegankelijke sport-, spel- en recreatieve voorzieningen, zoals playgrounds, schoolpleinen, trapveldjes, speeltuinen en skate- en hardlooproutes.
4. De wijk beschikt over relatief veel informele speelruimte, zoals openbaar groen, woonerven en brede stoepen, waar kinderen hun eigen spel kunnen vormgeven.

6.1.2 *Bevorderen van (functioneel) bewegen in de openbare ruimte*

Bij het functioneel bewegen valt te denken aan lopend en fietsend naar een bepaalde bestemming gaan in plaats van met OV of auto. Daarvoor is het van belang dat het uitnodigend is om met de fiets of lopend je te verplaatsen in de wijk. Dit kan doordat goede fiets- en voetpaden aanwezig zijn, er sprake is van veilige en overzichtelijke verkeerssituaties, voldoende fietsparkeergelegenheid etc. Om te waarborgen dat hieraan voldoende invulling wordt gegeven kan ook hierbij de hierboven genoemde 'checklist sport' worden gehanteerd. Voor functioneel bewegen gaat het dan in hoofdlijn om de volgende vragen:

1. In de plannen voor deze wijk is er oog voor het feit dat mensen zich per fiets en te voet moeten kunnen verplaatsen (dagelijks functioneel bewegen).
2. De belangrijkste voorzieningen in de wijk (school, winkels, bibliotheek, sportpark e.d.) liggen op loop- dan wel fietsafstand en zijn goed en veilig te voet of per fiets bereikbaar.
3. Er zijn in de wijk verkeersmaatregelen (drempels, 30 km zones, rotondes, etc.) genomen om de veiligheid van lopers en fietsers te bevorderen.
4. Er zijn voldoende fietsparkeermogelijkheden bij school, winkels, bibliotheek, sportparken en andere openbare voorzieningen.

6.1.3 *Afweging belangen*

Bij ruimtelijke ordening is altijd sprake van een belangenafweging. In de openbare ruimte komen dermate veel functies bij elkaar dat het niet altijd mogelijk of wenselijk is sporten en bewegen daarin voorrang te geven. Enerzijds is er bijvoorbeeld de wens om een speelplaats aan te leggen, anderzijds moet er ook voldoende ruimte zijn om auto's te parkeren. Ook kan het aanleggen van verkeersdrempels om langzaam verkeer te bevorderen strijdig zijn met bijvoorbeeld de nodige verkeersdoorstroming. Uiteraard spelen ook financiële afwegingen binnen onze gemeente een zeer grote rol. Door ruimte te creëren voor sporten en bewegen is minder ruimte te benutten voor woningen of bedrijven, waardoor er minder inkomsten worden gegenereerd.

Het is dus niet realistisch om in deze nota aan te geven dat sporten en bewegen bij inrichting van

de openbare ruimte altijd voorrang krijgt. Wel wil de gemeente dat sporten en bewegen altijd aandacht krijgen bij (her)inrichting van de openbare ruimte. Dat wordt gewaarborgd door de checklist altijd onderdeel te laten zijn van het planvormingsproces, vanaf het Programma van Eisen tot en met het Definitief Ontwerp. In iedere fase dient te worden aangegeven hoe invulling is gegeven aan het sporten en bewegen in de plannen tot nu toe. Als wordt afgeweken van de checklist, dan dient dat gemotiveerd te gebeuren. Gekoppeld aan de ruimtelijke plannen dient altijd een communicatieplan uitgewerkt te worden hoe de gebruikers/bewoners van het plangebied worden uitgedaagd gebruik te maken van de mogelijkheden die het gebied biedt voor sporten en bewegen.

6.1.4 *Wat gaan we doen?*

In 2014 willen wij de checklist invoeren in de werkwijze bij ruimtelijke plannen. Vervolgens monitoren we de resultaten hiervan en passen de checklist aan op basis van voortschrijdende inzichten als dit nodig blijkt te zijn.

Ruimte voor sporten en bewegen krijgt op deze manier ook een plek in beleidsplannen op het gebied van speelruimte, verkeer, groen, wonen en (volks)gezondheid die na deze Sportnota worden opgesteld. Uiteraard binnen de financiële kaders en mogelijkheden.

6.2 Speelplaatsenbeleid

Het sportbeleid heeft een relatie met het speelbeleid. Buitenspelen is één van de belangrijkste vormen van lichaamsbeweging om de toename van overgewicht bij de jeugd te verminderen. In 2011 is het uitvoeringsplan Spelen en Ontmoeten vastgesteld. Uit deze notitie bleek dat de gemeente Lansingerland rijk is aan voorzieningen op het gebied van spelen en ontmoeten. Uit een Quick-scan bleek dat de gemeente in zijn algemeenheid voldoende speelplekken heeft. Op een paar plaatsen werden nog voorzieningen gemist. Deze plekken zijn opgenomen in het eerste uitvoeringsplan. In 2013 is er een geactualiseerde versie Spelen en Ontmoeten vastgesteld⁵.

Het sportbeleid sluit aan op het Geactualiseerd uitvoeringsplan Spelen en Ontmoeten waar het gaat om de keuze voor het soort speelruimte. Er kan veel gevarieerd worden in de soort speelruimte en het soort speeltoestellen dat wordt geplaatst. Er zijn bewegingsarme speeltoestellen en bewegingsrijke speeltoestellen. Daarnaast maakt het veel verschil voor welke leeftijdsgroep een speelveld of speeltuin wordt gerealiseerd. In de uitvoering van het uitvoeringsplan Spelen en Ontmoeten wordt altijd als uitgangspunt genomen het bewegen zoveel mogelijk te stimuleren.

Naast een spannend recreatiegebied waar je lekker in kunt struinen, heeft de gemeente Lansingerland in het bebouwde gebied ook veel speelplekken. In bijlage 4 wordt een overzicht gegeven van de formele speelplekken in de gemeente. Ook worden daar de speelvoorzieningen genoemd die worden gerealiseerd.

6.3 Alcohol & sport

Bij de sportverenigingen is het voor velen gebruikelijk om na het sporten in de kantine de overwinning te vieren of gezellig nog even onder het genot van een drankje, na te praten over de wedstrijd. Daarnaast gaat het bezoeken en bekijken van de wedstrijden door de supporters vaak gepaard met het gebruik van alcohol.

Ondanks de sociale functie die een sportverenigingen heeft, gebeurt het nog te vaak dat er overmatig alcohol wordt gebruikt. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat het ook bij sportverenigingen nog voorkomt dat de jeugd onder de 16 jaar alcoholische dranken krijgt en drinkt.

⁵ Spelen en Ontmoeten 2012 en verder (T13.10601).

Zowel vanuit het alcoholmatigingsbeleid als vanuit het sportbeleid wordt de noodzaak onderkend om het alcoholgebruik bij sportverenigingen terug te dringen en het gebruik van alcohol door de jeugd onder de 16 jaar (na 1 januari 2014: onder de 18 jaar) tot nul te reduceren.

De sportverenigingen hebben hierin een grote rol maar, maar het is ook zeker de verantwoordelijkheid van ieder individu. In onze contacten met verenigingen besteden we aandacht aan dit thema.

6.3.1 Wat gaan we doen ?

Sportverenigingen 'draaien' voornamelijk op vrijwilligers, dit geldt ook voor de mensen die bij de verenigingen achter de bar staan. Desondanks moet de vereniging zich aan wettelijke verplichtingen houden. In het kader van de Drank- en Horecawet is het wettelijk verboden om alcohol te schenken aan de jeugd onder de 16 jaar (binnenkort 18 jaar). Naast deze wettelijke verplichting wordt een beroep gedaan op de morele verplichting als het gaat om alcoholmatiging. In samenspraak met verenigingen zorgen we ervoor dat het alcoholgebruik van 16+ gematigd/verminderd wordt.

In dat kader worden er ook diverse initiatieven ontwikkeld om dit te realiseren. Zo wordt er samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en stichting Youz gewerkt aan onder andere campagnes en voorlichtingsbijeenkomsten over alcoholmatiging voor verenigingen.

Vanaf 1 januari 2013 is de decentralisering toezicht Drank- en Horecawet van toepassing en voert de gemeente Lansingerland zelf het toezicht voor de Drank- en Horecawet uit. Hiervoor zijn twee controleurs in dienst gekomen die de verschillende horecasectoren in de gemeente Lansingerland controleren. Sportverenigingen behoren tot deze sectoren.

7 Financiën

Op diverse plaatsen in deze Sportnota Lansingerland 2014-2018 wordt benadrukt dat de begroting leidend is. In de periode waar deze nota betrekking op heeft, zorgen we ervoor dat we binnen de gestelde financiële kaders blijven. Dit is natuurlijk geen opzienbarende stelling, want begrotingsdiscipline is een normale zaak.

Natuurlijk speelt de financiële situatie van onze gemeente hierbij ook een rol. Voor wat betreft het sportbeleid is het ook belangrijk om te realiseren dat lasten en baten in het geheel niet met elkaar in verhouding zijn. Als we alles meerekenen (zwembad, binnensport, buitensport en sportstimulering) dan besteden we in 2014 circa € 6,6 miljoen aan sport. De baten (met name uit verhuur van sportaccommodaties) bedragen in hetzelfde jaar € 2,4 miljoen.

Het grote verschil tussen lasten en baten is een belangrijk gegeven. Dit gegeven maakt de noodzaak om kritisch te kijken naar de baten en lasten en ervoor te zorgen dat we zaken 'lean' georganiseerd hebben, nog groter dan dit normaliter al is.

7.1 Sportaccommodaties

In hoofdstuk 3 hebben we aangegeven wat we als gemeentelijke taak op het gebied van sport en beweging zien. Hierbij is gesteld dat we ons verantwoordelijk achten voor onze huidige sportaccommodaties. Afstoten van deze accommodaties zien we niet als optie, omdat dit zou leiden tot kapitaalvernietiging en daarnaast door derving van huurinkomsten per saldo geen besparingen oplevert. Daarnaast willen we het voorzieningenniveau voor onze burgers op dit gebied graag in stand houden.

De sportaccommodaties zien we in de begroting met name terug in de vorm van kapitaal- en exploitatielasten. Gezien het grote verschil dat we bij sport zien tussen baten en lasten hebben we in hoofdstuk 4 aangegeven dat we een onderzoek gaan verrichten naar de huidige stand van zaken van de exploitatie van onze sportaccommodaties. Dit onderzoek levert mogelijke maatregelen op waardoor de exploitatie en/of de financiële kaders van deze exploitatie verder geoptimaliseerd kan worden. Hierbij zullen wij onder meer ingaan op de mogelijkheden tot het oprichten van een Sportbedrijf. De resultaten van dit onderzoek zijn uiterlijk in het tweede kwartaal van 2014 beschikbaar.

In afwachting van de resultaten van dit onderzoek gaan we in deze Sportnota niet nader in op de financiële aspecten van de sportaccommodaties.

7.2 Sportstimulering

Sportstimulering vormt in verhouding tot de accommodaties slechts een bescheiden bijdrage op de 'sportbegroting'. Toch besteden we hier in deze paragraaf aandacht aan, omdat we daarmee duidelijk inzicht kunnen geven in de begrote bedragen en de wijze waarop we daar invulling aan willen geven.

In de begroting is sportstimulering ondergebracht bij 'Bevordering sportdeelname'. Voor de periode 2014-2017 zijn de volgende bedragen geraamd (fcl 6503200: Bevordering sportdeelname):

	2014	2015	2016	2017
Overige goederen en diensten	€ 40.800	€ 40.800	€ 40.800	€ 40.800
Onderzoeks- en advieskosten	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080	€ 4.080
Abonnementen, contributies en boeken	€ 10.664	€ 10.664	€ 10.664	€ 10.664
Subs. Welzijnsprogramma (incidenteel)	€ 13.125	€ 13.125	€ 13.125	€ 13.125
Raming te verdelen subs. aan niet-overheidsinst.	€ 26.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
TOTAAL	€ 94.669	€ 79.699	€ 79.699	€ 79.699

Tabel: Vastgestelde begroting 2014-2017

NB. Het verlagen van de beschikbare middelen per 2015 hangt samen met de realisatie van de taakstelling die is opgenomen in de kadernota 2013.

De omschrijvingen die in de begroting zijn opgenomen zijn niet erg herkenbaar meer. Daarom is hieronder een aangepast overzicht opgenomen, dat een beeld geeft van de voorziene werkelijke bestedingen:

	2014	2015	2016	2017
Subsidies Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	€ 54.669	€ 24.669	€ 24.669	€ 24.669
Subsidies Breedtesport	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Jeugd sportfonds	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Abonnementen, contributies en boeken	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Herijking budget Subsidies Breedtesport ⁶	€ 0	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
TOTAAL	€ 94.669	€ 79.669	€ 79.669	€ 79.669

Tabel: Voorstel aangepaste begroting 2014-2017

Een optie hierbij is om de budgetten voor de 'WMO-subsidies' en de subsidies voor breedtesport samen te voegen. Een besluit hierover wordt genomen bij het vaststellen van de Subsidiebeleidsregels 2015. Het is efficiënter om hier één budget van te maken, maar randvoorwaarde is wel dat gewaarborgd blijft dat het geld wordt uitgegeven aan sporten en bewegen.

⁶ Zie Tarievennota Sportaccommodaties 2014-2018, paragraaf 2.2.2 (corsa T13.16466)

Bijlagen

Bijlage 1: Definitie(s) sport & bewegen

Wat is nu wel en wat is geen sport? Wanneer is iemand een sporter? Sport en bewegen gaan goed samen maar zijn niet hetzelfde. Daarom zijn in Nederland dan ook verschillende normen ontwikkeld om te meten hoe sportief dan wel hoe fit de bevolking is. Hieronder een overzicht van de verschillende normen.

RSO.

De Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO) is een gestandaardiseerde vragenlijst om de frequentie, sporttak, sportvorm, organisatievorm en accommodatiebenutting van grote bevolkingsgroepen in kaart te brengen. Het instrument is in de jaren negentig ontwikkeld door één van de juridische voorgangers van het Mulier Instituut, in opdracht van het ministerie van VWS en in samenspraak met vertegenwoordigers van CBS, COS, DSP-groep, VSG, UvT, NOC*NSF, NISB, SCP en diverse gemeenten. Sindsdien wordt het veelvuldig gebruikt op nationaal en lokaal niveau.

De Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO) hanteert als definitie: het aantal respondenten dat minimaal 12 keer per jaar sport, gedeeld door het totale aantal respondenten.

NNGB

De NNGB per leeftijdsgroep:

1. Jeugd (onder de 18 jaar): dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie).
2. Volwassenen (18-55 jaar): een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.
3. 55-plussers: een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.

Voor niet-actieven, zonder of met lichamelijke beperkingen, is elke extra hoeveelheid lichaamsbeweging meegenomen.

Fitnorm

De Fitnorm gaat uit van minstens 3 maal per week 20 minuten inspannende lichaamsbeweging. Het gaat om activiteiten waarbij je hartslag flink omhoog gaat, je dieper gaat ademhalen en zweten. Denk aan intensiever (harder) zwemmen of bijvoorbeeld het ompspitten van de tuin.

Bijlage 2: Overzicht sportaccommodaties

1. Zwembad De Windas

Lansingerland beschikt over een multifunctioneel zwembad. In het zwembad zijn vier verschillende baden:

- het wedstrijdbad (zes banen breed);
- het doelgroepenbad (geschikt voor aqua-sportieve activiteiten);
- het recreatiebas (met een wildwaterkreek, superglijbaan en peuterbadje);
- het buitenbad (met een wedstrijdbad, een duikkuil met hoge en lage duikplank en een groot peuterbad).

2. Overzicht binnensportaccommodaties

Er zijn verschillende typen binnensportaccommodaties, die verschillen in oppervlakte van de sportvloer en de zaalhoogte (5,5 of 7 meter). In het algemeen onderscheidt men drie typen:

- de sporthal;
- de sportzaal;
- de gymzaal.

De **sporthal** is de grootste binnensportaccommodatie met een sportvloer van tenminste 20 x 40 meter en een hoogte van 7 meter.⁷ Er zijn sporthallen met een sportvloer van 1056 m² sportvloer (24x44) maar er zijn ook grotere varianten (28x44 of 28x48). Afhankelijk van de grootte heeft een sporthal meestal 2 of 3 zaaldelen (met tussenwanden).

Een **sportzaal** heeft dezelfde hoogte als een sporthal (7 meter) maar de sportvloer is kleiner dan een sporthal. Meestal is de sportoppervlakte 448 m² (16x28) of 616 m² (22x28). Sportzalen zijn geschikt voor basketbal, volleybal en badminton, maar te klein voor futsal, korfbal, handbal en hockey.

De **gymzaal** is de kleinste binnensportaccommodatie. Gymzalen zijn in eerste instantie bedoeld voor het bewegingsonderwijs en zijn klein (252 m² en 5,5 meter hoog). Voor verenigingssport zijn gymnastiekzalen beperkt bruikbaar (trainen jongste jeugd et cetera).

Naast de bestaande **vijf sporthallen** heeft de gemeente **vijf sportzalen**. De Sterrenhal rangschikken we hier als sportzaal-plus. De Sterrenhal heeft een sportvloer van 900 m². Daarmee is ze kleiner dan de kleinste standaardsporthal (24x44=1056), maar ruim groter dan de grootste "standaard" sportzaal (22x28=616 m²). De kleinste standaardmaat voor een sporthal (24x44) is gebaseerd op de benodigde sportvloer bij diverse takken van sport (20x40 meter) met aan alle zijden 2 meter uitloopmogelijkheid. De Sterrenhal heeft die uitloop niet (wordt wel voorgeschreven bij bondscompetities).

De gemeente heeft slechts **één gymzaal** (Pius X), overigens in beheer bij en geëxploiteerd door de stichting voor Katholiek primair onderwijs "Laurentius". Andere gemeenten hebben doorgaans veel meer gymzalen. Wanneer het onderwijs dichtbij sporthallen en sportzalen is gelegen (zoals in Lansingerland), dan kan het onderwijs gebruik maken van sportzalen en sporthallen en dat is erg efficiënt. Immers overdag kan het bewegingsonderwijs de accommodaties gebruiken en in de namiddag en avond (door de week) en weekeinde de sportverenigingen. Naar verwachting zullen medio 2015 nog twee gymzalen worden opgeleverd bij de te realiseren scholen Westpolder 2 & 3.

⁷ Handbal, hockey, korfbal en futsal vragen in de zaal een sportvloer van 20 x 40 meter.

Naam	Kern	Type	Zaaldelen
Sporthal Rijnveen	Bleiswijk	1 sporthal + 1 dojo	3
Sporthal De Ackers	Bergschenhoek	1 sporthal + 1 dojo	3
Sporthal Oostmeer 1& 2	Berkel en Rodenrijs	2 sporthallen	4
Sporthal De Zijde	Bergschenhoek	1 sporthal, 1 turnhal, 1 danszaal, 1 gymzaal	6
Sportzaal Berghonk	Bergschenhoek	1 sportzaal, 4 schietbanen, 2 kegelbanen, 1 aerobicszaal	1
Sportzaal Anjerdreef	Berkel en Rodenrijs	sportzaal	2
Sportzaal Sportpalet	Bleiswijk	sportzaal	1
Sportzaal Lijsterlaan	Bleiswijk	sportzaal	1
Sportzaal Sterrenhal	Berkel en Rodenrijs	sportzaal (groot), balletzaal	2
Te realiseren gymzaal WP2*	Berkel en Rodenrijs	gymzaal	1
Totaal			24

*= geplande realisatie medio 2015

Niet gemeentelijke binnensportaccommodaties

Naam	Kern	Type	Zaaldelen
Sporthal Vermeulen (TOGB)	Berkel en Rodenrijs	sporthal	2
Gymzaal Pius X	Bergschenhoek	gymzaal	1
Tennishal (ATV)	Berkel en Rodenrijs	indoor tennishal	1
Schietbaan (SV Waterloo)	Berkel en Rodenrijs	schietbaan	1
Te realiseren gymzaal WP3*	Berkel en Rodenrijs	gymzaal	1

*= geplande realisatie medio 2015

3. Overzicht buitensportaccommodaties

De gemeente Lansingerland heeft drie sportparken; in iedere kern is één sportpark aanwezig. Op de sportparken zijn natuurgrasvelden aanwezig (wedstrijdvelden), **wetravelden** (wedstrijd- en trainingsvelden), trainingsvelden en kunstgrasvelden (altijd training en wedstrijd).

Berkel en Rodenrijs	Sportpark Het Hoge Land
	11 voetbalvelden waaronder:
	5 natuurgrasvelden;
	2 natuurgras wetravelden 400 uur (verlicht)
	4 kunstgras rubberingestrooid (verlicht)
	1 kunstgras zandingestrooid tennisveld (8 banen) verlicht, dat voetbal beperkt gebruikt voor training (2/3 voetbalveld)
	4 hockeyvelden waaronder:
	3 kunstgras zand (alle verlicht)
	1 semi waterveld (verlicht)
	1 handbalveld bitumen (er is ruimte voor een 2e veld op het sportpark)
	10 tennisbanen Canadian Tenn en 1 tennishal met 4 banen (hal is van vereniging)
	2 minitennisbanen
Bergschenhoek	Sportpark De Sporthoek
	6 voetbalvelden waaronder:
	3 natuurgras wedstrijd velden, waarvan 1 verlicht
	3 kunstgras rubberingestrooid (verlicht)
	1 kunstgras zand, tennisveld verlicht (12 tennisbanen) dat beperkt wordt gebruikt voor voetbaltraining
	10 tennisbanen smash court
	2 minitennisbanen
	1 honkbalveld
	2 softbalvelden
Bleiswijk	Sportpark Merenveld
	5,4 voetbalvelden waaronder:
	2 rubberingestrooid veld (verlicht)
	3 natuurgrasvelden waarvan 1 verlicht
	1 rubberingestrooid miniveld (0,4)
	1 kunstgras hockeyveld zand (geprivatiseerd)
	1 kunstgras hockeyveld semi water
	korfbal: 2 velden kunstgras en grasstrook waarop wedstrijd veld is uit te zetten
	atletiek: verspringbak/hoogspringbak/kogel-/discusring (jeugd)
	jeu de boules
	tennis: 10 banen & 2 minitennisbanen (geprivatiseerd)

Bijlage 3: Analyse sportaccommodatiebehoefte

Om een beeld te krijgen hoe het aantal sportaccommodaties zich verhoudt tot de landelijke situatie vergelijken we in deze bijlage het aantal accommodaties in Lansingerland met een aantal landelijke gemiddelden.

Binnensport

- *Sporthallen*

In Nederland is gemiddeld 1 sporthal op 17.467 inwoners aanwezig⁸. Dat zou voor Lansingerland met 56.000 inwoners neerkomen op 3,2 sporthallen. In werkelijkheid zijn er in onze gemeente 5 sporthallen aanwezig. Hier zit Lansingerland dus boven het gemiddelde.

- *Sportzalen*

In Nederland is gemiddeld 1 sportzaal per 34.375 inwoners aanwezig. Dat zou voor Lansingerland met 56.000 inwoners neerkomen op 1,6 sporthallen. In werkelijkheid zijn er in onze gemeente 5 sportzalen aanwezig. Hier zit Lansingerland dus boven het gemiddelde.

- *Totaal zaaldelen*

Over het aantal gymzalen en het totaal aantal zaaldelen voor binnensport zijn geen landelijke gegevens beschikbaar. Om hier toch een beeld van te geven sluiten wij aan bij de uitgangspunten van het NOC/NSF. Zij gaan uit van één gymzaal oftewel zaaldeel per 3.000 inwoners oftewel 0,33 zaal per 1.000 inwoners.

Gezien het huidige inwonertal van Lansingerland zou dat 18,5 zaaldelen beteken. In de gemeente Lansingerland hebben wij in totaal 27 zaaldelen ter beschikking (24 in eigendom van de gemeente en 3 in eigendom van derden, zie bijlage 2). Hiermee scoort onze gemeente ruim hoger dan het landelijke gemiddelde.

Buitensport

- *Voetbalvelden*

In Nederland is gemiddeld 1 voetbalveld per 2.364 inwoners aanwezig. Dat zou voor Lansingerland met 56.000 inwoners neerkomen op 23,7 velden. In werkelijkheid zijn er in onze gemeente 22,4 velden aanwezig. Hier zit Lansingerland dus iets onder het gemiddelde. Van deze velden zijn echter een relatief groot aantal (9,4) voorzien van kunstgras, waardoor het aantal speelbare uren sterk verhoogd wordt.

- *Tennisvelden*

Voor tennis is er in Nederland gemiddeld per 2.597 inwoners een tennisbaan beschikbaar. Lansingerland zou dan op basis van het inwonertal komen tot 22 banen. De vijf tennisverenigingen hebben in onze gemeente in totaal 50 banen in gebruik, dus ruim het dubbele.

- *Overige buitensport*

Voor de overige buitensportvoorzieningen is momenteel geen goed herleidbaar overzicht te geven van accommodaties per inwoneraantal/gemeente. Om deze reden zijn cijfers voor atletiek, honkbal en hockey niet op dezelfde wijze te geven.

Zwembad

In Nederland staat er gemiddeld per 48.529 inwoners een combizwembad. In Lansingerland hebben wij 1 zwembad met 56.000 inwoners.

---

⁸ Bron: Sportnota 2012-2017, gemeente Katwijk

Conclusie

In de onderstaande tabel zijn de cijfers uit de voorgaande pagina samengevat. Hieruit blijkt dat de hoeveelheid sportaccommodaties in Lansingerland aanzienlijk hoger ligt dan het landelijke gemiddelde.

	Sporthallen	Sportzalen	Totaal zaaldelen	Voetbal	Tennis	Zwembad
Lansingerland	5	5	27	23,7	50	1
NL gemiddeld	3,2	1,6	18,5	22,4	21,6	1
Afwijking Lansingerland	+56%	+213%	+46%	-5%	+131%	0

Bijlage 4: Overzicht speelplaatsen in de gemeente Lansingerland

Naast een spannend recreatiegebied waar je lekker in kunt struinen, heeft de gemeente Lansingerland in het bebouwde gebied ook een aantal grotere speelplekken. In onderstaande tabel worden alleen de formele speelplekken aangegeven.

Voorziening	Aantal
Skateplekken	1
Trapvelden	17
Speelplek 0-4 jaar	30
Speelplek 0 -12 jaar	94
Ontmoetingsplek vanaf 12 jaar	13
Totaal	155

Ook worden er nog een aantal speelvoorzieningen gerealiseerd. Deze staan in onderstaande tabel.

Project	Planning
Parkzoom 4 speelvoorzieningen Dudokplantsoen	Start 2013, realisatie 2014
Parkzoom 4, Sportcorner, Bergschenhoek	Start en realisatie in 2013
Annie M.G. Schmidtpark, Bergschenhoek	Start 2013, realisatie 2014
Westpolder Avon(na)tuurlijk en educatief spelen	Start 2014